

~~enato~~

Louis

Simpson

Dánsken

Ameriky

Báseň musí mít talent. Ne, to není vtip. - Již spíše, je to jen zpolovičky vtip, jako když někdo řekne, že každý by byl rád bohatý - ale nicméně je pravdou, že většina básníků se nedostává talentu. Ptejte se nás, jak to básník může získat. Já jenom píšu příběh. Ptejte se Boha na takové věci. Talent je jedna z těch věcí, které nemohou být koupeny, půjčeny nebo ukradeny. Mnoho lidí talent předstírá, ale nikdo se nemůže dlouho, nejméně ten, kdo předstírá. Dejte mu peníze a jeho tvář se protáhne; dejte mu cenné a rozplácne se všim. Protože ví, že to všechno je šert; uvnitř sebe stojí bez kalhot, nahý, a dává si na něj ukazují.

Jak by možná mohli být přilid mimo svou dobu, mimo své místo. Mlad by se měl namířit ve srbu někde v Ontariu, kde ste-

rý lovec zanechal sebrané básně Heineho v náručí, a překládal by je se slovníkem v ruce, jak by rostl, za dlouhých kanadských nocí. Mělo by měl být třetím synem majitele realitní kanceláře, sponcovat věřit peníze svého otce, a muset emigrovat do Brazílie. Tam by objevil Rimbauda. Snad by měl prostě ležet v posteli v Bronnu do svých třiceti let, s tetami a strýčky, kteří by mu nosili ponožky a pobízeli ho, aby vstal, a kteří by mu nabízeli zaměstnání - určitě, kdyby tohle všechno dělal, byla by mu nabízena zaměstnání - a do své jednattřicátky by nenapsal ani slovo. To by byl originální začátek, a básníci musí být především originální.

Šlo by se chovat jako básník. To znamená, neměl by se podobat žádnému alavnému umělcovi, nebo vlivnému šijícímu básníkovi. Existuje mnoho druhů básníků. Někteří mají lesklou koženu, černý košák a malé ostré drápky, jiní jsou jako

čápi, vycoci a plní rozumu, jiní jsou pro-
hovani jako tygři. A všichni patří do zoo
nebo do muzea. Opravdový básník se jim
musí vyhýbat na sto tonů.

Nesní sloužit jiným lidem. Že je škol
sluhy.

Překvapení, že každý čte všechno, co
jste napsal, a že to každý bere vážně, ja-
ko kdyby tomu tak bylo. A pak, vaše pohor-
šení. Jaké právo mají číst vaši pošta?

Když někdo řekne něco pro nebo proti
báni, kterou jste napsal, cítíte, že by
jste měli říct: "Analytě, já pracuji pro
své živobytí. Když píši básně, tak dělám
svou práci." A pak, bolení břicha, když
jste někomu představen jako básník. A se-
ražený pohled osoby, již jste byl takto
představen.

"Abychom měli velké básníky, musíme
mít také velké obecenstvo." Tohle bylo

z Whitmana, které zlobivě každé vydání časopisu Poezie, je asi tak blízko opaku pravdy, jak jen může být. K tomu, aby byl někdo vřstorným básníkem, je potřebná jediná věc: velký talent. není velkého obecnostva pro poezii. Obecnostvo pro špatné psaní - ano!

Známkou špatného básníka je, že je populární, zvláště mezi lidmi, kteří "obvykle nečtou poezii". Aby se líbil, musí vyrábět standardní, "osobitá" zboží. Všechno, co takový duch vytváří, je interpretovatelné a ostřejé, a proto snadno pochopitelné pro "průměrného čtenáře". Originalita není vítána - alespoň dokud nemine řádka let, kdy se už originalita rozředila a stala se módní, a už není originální. Ti, kteří doufají v "renesanci" verše, měřitelnou počtem prodaných svazků, očekávají prostě něco, co se nemůže stát. Protože básnickovně školen je uživat představitost, a představitost jde za vše, co už je známo - to jest, za obecnostvo.

Báseň, napsaná před třiceti lety může být populární nyní - obecnstvo bylo na ni připravováno; sentimentální poezie dneška může být populární - proto že pochlebuje euzemosti obecnstva. Ale opravdová poezie nemůže být populární ve své době. Máanik to ví, a doufá, že bude šten svůji kolecky básničky a několika inteligentními štenáři.

Existuje jediný zákon pro básníka - říkat pravdu! Po celá roky se snažíte psát, a nakonec stojíte před dvěma možnostmi - - buď psát to, co je přijatelné, nebo říkat pravdu. Jestliže píšete to, co si opravdu myslíte, naleznete se na osamělém místě. Ale jestli to myslíte s pevnou vážností - a jestli ne, nejste básníkem - musíte se na toto místo dříve či později dostat. Šin dříve, tím lépe.

V Americe je největším pokušením pro spisovatele, stejně jako pro ostatní lidi, úspěch. Několikrát v mém životě se

mi naskytla možnost p a t ř i t. Setkal jsem se s několika významnějšími muži literatury té doby, a dali mi na slovořemou, že by mi rádi nějakým způsobem pomohli. Ale můj vnitřní hlas, jako šokrotovo znášení, říkal: "Uprohni do svého života!"

Vím příliš mnoho o literárním životě. Ví, jakými prostředky, jakým stálým usilováním svých lepších stránek, jakým patolizací v tisku a mimo něj si podprávní spisovatel udělá jméno. Jak řekl Huxley, sláva, poslední slabost ušlechtilé duše, je první slabostí duše nízké. Potřeba slávy udělala z umělého slušného muže závistivého, zlomyslného, domýšlivého, sebeklamajícího ubožáka. A čím se může vychloubat? Hratí kritik.

Je školen básníka říkat pravdu. A samozřejmě musí mít talent. Jeho jedině uspokojení je v psaní básní - zdánlivě nutné proceduře, při které sedí a zírá na prázdnou stěnu, kouří a čas od času smačká

kus papíru. Byly napočiny hry o pianistech a malířích, ale psaní poezie je nejdříve vhodné pro dramatické zpracování.

Je stále těžší a těžší napsat básně. To je, můžu nějakou básně zabít docela dobře - ale jak ji zakončit?

Ještě před několika roky jsem byl schopný zabít a skončit básně. Zjišťuji, že básně byla řízena určitými vnějšími silami k určitému konci. Ale jednoho dne jsem zjistil, že myšlenky se lépe vyjadřují v próze. Ne, bylo to víc než toto zjištění. Zjistil jsem, že se už nechci jen líbit. Štenář má určitou záměru odpovědi na myšlenky - napřímil silných, ale nicméně účinných - na metrum, metaforu, rým. Básně, která je přiměřená jeho záměru odpovědi, je "dobrá", básně, u které tomu tak není, je "špatná".

Zjistil jsem, že chci psát špatné básně - básně, které nezávisí na štenářově záměru odpovědi. Chtěl jsem psát básně, které by se nelíbily. Poslední tři roky

Je mi se učil psát tento nový druh básní. Nejdůležitější známa je v obsahu / zda někdo píše ustálenou formou, nebo bez ustálené formy, není zásadní otázka - je věci hlupáků obírat se těmito věcmi, a ovšem je to jediná otázka, o které se kritici cití kompetentní diskutovat.

Nemisto zjištění, které znova ubezpečují čtenáře o své nemečnosti, nebo ho šokují svou podivností, nemisto nímorů jsou v nich jen obrasy a odrazy.

Nikdy neobna učenit tyto básně. Zapsal s nimi a opouštím je, když jsem vyčerpan. a často vše co připomínají, je hrst frází.

Obtíž je v tom, že abych napsal tento nový druh básně, který tryská hlavně z podvědomí, musím pracovat ne na technice, ale zlepšovat svůj charakter.

Jak je jednoduché, ustanout na určitém stylu, psát určitou básně znova a znova! Většina veršotepců dělá právě toto. Publikují novou knihu těchto básní každé čty-

Mi roky, a když se dost sami neopatrovali,
vyhraji Kulitzerovu cenu.

To nebylo řečeno proto, aby jste se
stal profesionálním spisovatelem - může-
te dělat, co chcete. A co můžete ztratit?

Práce vám jde pořád dobře, ale o co
prosíte, je inspirace. To je, jednoho
dne sedíte, a jak tak bojujete s básní,
zjistíte, že bojujete s anđelem. Pak všech-
ny fráze splývají v jednu, nedokončená
básně ležící na desce klozeta se vztyčují
a slévají se. Jsem přeměněn v něco, co
jste logicky nepochopil. V takových chví-
lích, které jsou nedostatky vzácné, napi-
šete, ale asistujete při narození pravdy
v kráse.

Samozřejmě, pro některé lidi je tohle
nezmysl. Pro hluchého neexistuje hudba,
pro slepce nejsou hvězdy na nebi.

Ne, poezie neumírá, a verš není utiro-
ující technika. Ti, kteří řekli že ano,
snad s přáním, aby tomu tak bylo, byli

prozaici a někteří kritici. Gratulovali si předčasně. Velká část kritiky není náštin, šlo by se někde mohl vychloubat. Kritika posledních štyřiceti let byla povětšinou falešným druhem umění, druhem divadelního představení pro plaché literáty. Znal jsem kritiky, kteří byli ardeem herci, tvořící vlastní pojetí Maskolnikova, Bonna či Freuda.

Co je nejvíce rozčarující na kritice, je, že když zkoumáte kritický metody, pod pláštikem půvabné rozumnosti vidíte jen předsudky a tabu. Kritikovo umění záleží na vypětí jeho osobnosti, na nejisté kvalitě. Básníci, spisovatelé a dramatici nyní také užívají svou osobnost, ale získávají z ní jen určité omezené objekty - básně, román, hru. Pracují s fakty. Ale kritici pracují z námoři.

Věk prózy? Všechna próza byla syntézou kultury, a kultura nebyla zpřizena k nějakému vědnímu oboru.

Dobé verše pro Quenequarawaye a Miru Mu-
Murada Ali Boga

"... zvláštní verš, který chceme vytvořit,
bude veselý, suchý a nepřirozený."

T. E. Hulme

Ó roztonilá naděje!
Ó království nebe na zemi!
Vidíš jsem pana Eliota naklonit se
přes přepážku
Jako roztonilou muzii,
A dva malé indiány s čerňmá deštníky
Hledat vstup.
A byl jsem uchvácen písní
Vytríbenosti.
Buďte skrznaškrz muší.
Spívejte píseň k Bohu,
Píseň vyloučení.
Protože není totiž být vybrán,
Jako nebýt vyloučen.
Buďte spívat k Bohu
Hlasem který je roztonile suchý.

Když pracujete s poezií samou, všechny
tyto ostatní věci - otázka obecnostva, nář
v kritice, záviat a nenáviat, které vám

leží v cestě jako kameny dráha - sniží.
A otázka jak poit sniží zrovna tak.

Kn. Ale proč raději neřeknu, co poe-
zie je, než co není?

Ten druh poezie, o kterém mluvím, v
Americe po dlouhou dobu neexistoval. Mož-
ná, že ještě neexistuje. Pokusy o ni se
objevají ve Whitmanovi, v Hartu Craneovi.
Ale většinou jsme měli poezii kultury,
ten suchý verš doporučený Hulsem, nebo
verš sentimentální.

Co potřebujeme, je spíše básnická in-
teligence, jaká existovala v Milken,
Yeatsovi, Blakeovi. Kdyby Frost měl oheň,
jaký by to byl básník! Ale vždy v něm byl
útek z posledního zajetí. Koupající se
blíže ho vždycky vrátila bezpečně zpět
na zem, zastavil se v lese jen na několik
minut, a pak šel domů. To byla moudrost,
ale ne největší poezie. Co potřebujeme,
je básník originálnější, a šistě básnické-
ho talentu. To jest, někoho, kdo by vy-
tvořil nové způsoby nazírání na věci,

kdy by vrhl metaforu až k hranicím. A kdy-
by se takový básník zajímal také o nor-
mální život, měli bychom velkou americkou
poezii. Takový básník by nemusel ospravedlňo-
vat svou existenci v Americe, zbytek nás
by se mohl ospravedlňovat před nás.

"Básníken Ameriky" je přeloženo ze sedmého
čísła časopisu Poetry, London 1971
Přeložil Petr Níger.

Louis Simpson: nar. 27.3.1923
na Jamajce; od r. 1940 žije v USA. Vystu-
doval Kolumbijskou univerzitu, od r. 1959
profesor literatury na Kalifornské uni-
verzité v Berkeley. Básník, kritik, pro-
saik, spojený se skupinou "Sixties". Vy-
dal sbírky: The Arrivistes /1949/, A Dress
of Governors /1959/, Good News of Death
/1963/, at the End of the Open Road /1963/,
Selected Poems /1965, 1967/ ...

---

snato VI

Glencoe

zina 86
